

להתכחש לכך כדי לנסותו שוב ושוב⁸⁷ – עבורם אין כל תועלת בניסים גדולים יותר, שכן התנהגותם אינה נובעת מאי-הכרה בגודל הנס, אלא מרצון לנסות את הקב"ה!

ומאחר שלא ניתן להביא אנשים אלה לאמונה שלמה בכוחו של הקב"ה, שבזכותה יוכלו להיכנס לארץ-ישראל – אין למצבם כל פתרון, ומן ההכרח להשאירם במדבר.

(לקוטי שיחות חכ"ג ע' 109 ואילך)

כב

וְעַתָּה יִגְדַל נָא כּוֹחַ אֲדֹנָי-י (יד, י"ז)

"ועתה יגדל נא כוח אדני-י – ותנצח מידת הרחמים למידת הדין" (במדבר רבה פמ"ז, כב)

צריך ביאור: מאחר שכוונתו של משה בתפילה זו היתה לעורר את מידת הרחמים ("ותנצח מידת הרחמים למידת הדין") – מדוע לא השתמש בתפילתו בשם הוי', המסמל את מידת הרחמים, אלא דוקא בשם אדני-י, הקשור למידת הדין?

ויש לומר, שהסיבה לכך היא משום שחטאם של המרגלים פגם בשם אדני-י, ולכן התיקון לחטא זה הוא באמצעות תיקונו והגברת כוחו של שם זה ("יגדל נא כוח אדני-י").

הסבר הדברים:

הסיבה לחששם של המרגלים מפני המלחמה בעמי כנען לא היתה

87. כפירוש רש"י: "וינסו אותי – כמשמעו" (בניגוד למפרשים אחרים – חזקוני ועוד – שפירשו את המלה "וינסו" במובן של "הכעיסו").

העדר אמונה ביכולתו של הקב"ה לעשות ניסים – שהרי הם, כמו כל בני-ישראל, היו עדים לניסים שהתרחשו מדי יום ביומו במהלך מסעותיהם במדבר.

טענתם היתה שניסים אפשריים רק במדבר, שבו ההנהגה כולה היא שמיימית וניסית; אך עם הכניסה ל"ארץ נושבת" – מקום שבו קבע הקב"ה עצמו שההנהגה היא טבעית ולא ניסית – שוב אין מקום להתרחשותם של ניסים, שכן הקב"ה אינו יכול לנהוג בניגוד לכללים שקבע הוא עצמו⁸⁸ ("כביכול אפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם"⁸⁹).

טעותם היתה בכך שהם סברו שההגבלות שקובע הקב"ה מגבילות, כביכול, גם אותו עצמו; הם לא הבינו שכוחו של הקב"ה אינו מוגבל בשום צורה שהיא, וגם כשהוא קובע שההנהגה תהיה בצורה מסויימת – יכול הוא לשנות זאת ככל שעולה רצון מלפניו.

המרגלים חטאו, איפוא, באי-הכרה במלוא היקף אדנותו המוחלטת של הקב"ה על הבריאה, ובכך פגמו המרגלים בשלמותו של שם אדני, שפירושו – "שאתה אדון לכל בריותיך"⁹⁰; ולכן התיקון לחטאם (ובאמצעותו – הכפרה לבני-ישראל) הוא על-ידי חיזוקו של שם זה – "יגדל נא כח אדני".

(לקוטי שיחות ח"ח ע' 172 ואילך)

88. ראה לעיל ביאור טז וביאור יז.

89. סוטה לה, א.

90. בראשית רבה פי"ז, ד. וראה שער היחוד והאמונה, תחילת פרק ז.